

Adnabod Safle i Ysgol Newydd Cricieth

Mewn cyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd ar y **13 Hydref 2020**, penderfynodd y Cabinet i ymgymryd â phroses ymgynghoriad statudol ar y cynnig i gynyddu capasiti Ysgol Trefferthyr i 150 gan adleoli yr ysgol i safle amgen.

Yn dilyn arolygon cyflwr diweddar, mae Gwasanaeth Eiddo'r Cyngor o'r farn fod Ysgol Trefferthyr mewn cyflwr gwael iawn a bellach tu hwnt i'r sefyllfa ble ellir ei gynnal a chadw. Mae'r arolygon cyflwr yn rhoi'r ysgol yng nghategori cyflwr C- oherwydd eu bod wedi adnabod sawl mater sy'n golygu fod nifer o ddiffygion sylweddol i'r adeiladwaith. O beidio â chynllunio nawr ar gyfer datrysiad tymor hir mae risg uchel o orfod delio gyda sefyllfa brys o fewn y blynyddoedd nesaf.

Yn ogystal a chyflwr hynod ddrwg yr ysgol mae arolwg addasrwydd diweddar wedi nodi fod yr ysgol bresennol yn wael iawn a bod yr adeiladau yn amharu'n sylweddol ar allu'r staff i ddarparu'r cwricwlwm.

Nid yw'r adeilad gwreiddiol na'r estyniad aml-lawr/caban yn gymorth i staff yr ysgol gynnig addysg i'r safon ddisgwyliedig.

Mae'r safle presennol yn anaddas ar gyfer lefelau traffig ac mae prinder parcio a darpariaeth ar gyfer derbyn nwyddau ayyb.

Oherwydd y rhesymau hyn bu i Gyngor Gwynedd gyflwyno cais i Llywodraeth Cymru am arian cyfalaf o Raglen Ysgolion 21ain Ganrif er mwyn adeiladu ysgol newydd yng Nghricieth.

Yn dilyn cymeradwyaeth o'r cais gan y Llywodraeth mae'r Cyngor wedi bod yn ystyried problemau'r ysgol bresennol ac adnabod opsiynau ar gyfer yr ysgol newydd gyda chynrychiolaeth o Ysgol Trefferthyr mewn Panel Adolygu Lleol.

Wrth ystyried yr uchod yn dilyn nifer o gyfarfodydd cytunodd aelodaeth y Panel mae adeiladu ysgol newydd gyda chapasiti o 150 ar safle A497 fydda'r opsiwn ffafredig.

Fydd rhaid i adeilad gyrraedd safon uchel gan mai'r nod yw sicrhau ysgolion sydd yn addas ar gyfer 21ain Ganrif yng Nghymru.

Gofynion Safle.

Mi fydd yr ysgol yn cynnwys 6 dosbarth gyda mynediad i'r tu allan, neuadd, cegin ac ystafell amlbwrpas a llyfrgell. Mi fydd hyn oll ar un llawr sy'n golygu mynediad hawdd i bawb.

Tu allan mi fydd ardal chwarae llawr caled, ardal gemau amlbwrpas a cae chwarae gwair sy'n golygu y bydd adnoddau delfrydol ar gyfer addysg gorfforol a chwarae i pob oedran.

Mi fyddwn hefyd yn lleoli Uned Arsylwi Blynyddoedd Cynnar ac Anawsterau Llefaredd ar gyfer plant yr ardal ar y safle yn ogystal ag ystafell pwrpasol ar gyfer blynyddoedd cynnar.

Mi fydd mynediad hawdd i'r safle i gerbydau gyda digon o le parcio a lle i rieni allu gollwng plant yn ddiogel. Mi fydd hefyd mynediad diogel ar droed neu beic yn unig o gyfeiriad y dref.

Cyflwr ac addasrwydd

Yn dilyn arolygon cyflwr, mae Gwasanaeth Eiddo'r Cyngor o'r farn fod yr ysgol bellach tu hwnt i'r sefyllfa ble ellir ei gynnal a chadw. Mae'r arolygon cyflwr yn ymwneud ag adeiladau Ysgol Trefferthyr wedi adnabod sawl mater sy'n golygu fod nifer o ddiffygion sylweddol i'r adeiladwaith.

Mae rhannau o'r adeiladau o wneuthuriad coed ac o ansawdd gwael. Adeiladwyd rhan sylweddol o'r ysgol gan ddefnyddio adeiladwaith o'r fath Vic Hallam yn y 1970au, oedd i fod ag oes o thua 25 mlynedd a sydd erbyn hyn mewn cyflwr gwael. O beidio â chynllunio nawr ar gyfer datrysiad tymor hir mae risg uchel o orfod delio gyda sefyllfa brys o fewn y blynyddoedd nesaf.

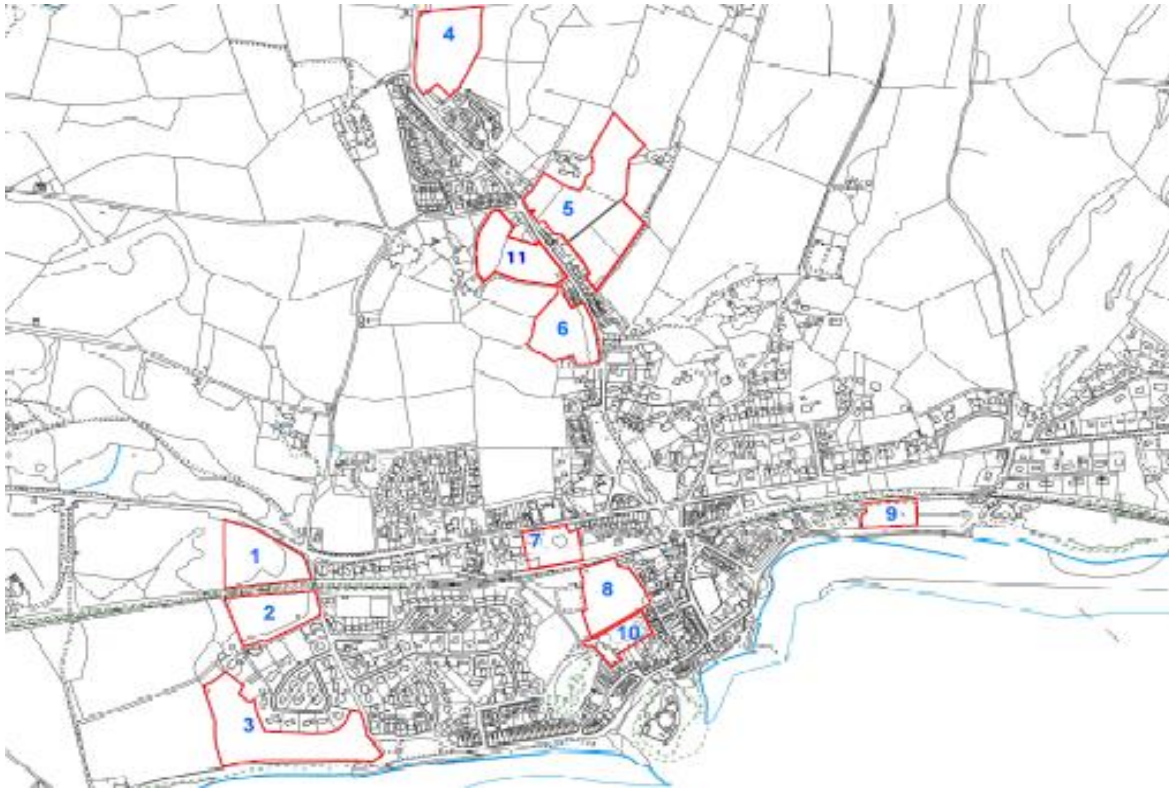
Mae arolwg addasrwydd diweddar wedi nodi fod yr ysgol bresennol yn wael iawn a bod yr adeiladau yn amharu'n sylweddol ar allu'r staff i ddarparu'r cwricwlwm. Nid yw'r adeilad gwreiddiol na'r estyniad aml-lawr / caban yn gymorth i staff yr ysgol cynnig addysg i'r safon ddisgwyliedig.

Nododd yr arolwg nifer sylweddol o ddiffygion addasrwydd gan gynnwys:

- Sŵn yn creu problem mewn rhai ystafelloedd
- Problemau gyda rheoli tymheredd
- Anawsterau i addysgu o ganlyniad i gynllun ystafelloedd
- Cyfyngiadau i gynnal rhai gweithgareddau
- Lleoliad yn amharu ar addysgu a dysgu e.e. trolis cinio yn gorfod mynd drwy dosbarthiadau
- Dim mynediad i ofod allanol o'r dosbarthiadau
- Angen gwaith sylweddol ar nifer o agweddau i wella amgylchedd allanol yr ysgol
- Nifer o risiau tu fewn a thu allan i'r ysgol
- Goledd yn y caeau chwarae
- Problemau parcio a thraffig

Rhestr hir

Roedd 11 safle wedi eu hadnabod ar gyfer ystyriaeth ar gychwyn y trafodaethau gan gynnwys nifer oedd wedi eu cynnig gan Gorff Llywodraethol Ysgol Trefferthyr. Gellir gweld lleoliad y safleoedd ar y map isod.

Wrth ystyried y rhestr hir o 11 opsiwn yng nghyfarfod o'r Panel Adolygu Lleol ar 9 Hydref 2019 rhoddwyd sylw i'r gofynion canlynol:

- Maint safle
- Ystyriaethau cynllunio
- Ystyriaethau mynediad a traffig
- Ystyriaethau technegol
- Effaith ar gostau datblygu

Bu i ni ddiystyru 8 opsiwn am resymau oedd yn golygu nad oeddent yn addas i'w ystyried fel opsiwn realistig e.e dim digon mawr, lleoliad problemus, tebygol o fod yn ddrud. Roedd hyn yn cynnwys y safle presennol oherwydd nad oedd digon mawr ar gyfer datblygu ysgol newydd a chapasiti o 150.

Cytunwyd i barhau i ystyried 3 o'r safleoedd gwreiddiol, sef safleoedd 1, 5 ac 11 gan ychwanegu cyfuniad o'r safle presennol (10) + caeau gyferbyn (8) fel opsiwn posib ychwanegol i'w ystyried ymhellach.

Rhestr fer

Yng nghyfarfod nesaf o'r Panel ar 10 Rhagfyr 2019, bu inni ystyried y 4 opsiwn ar y rhestr fer ymhellach drwy ystyried meini prawf ddefnyddiwyd ar gyfer y rhestr hir, wedi eu ddiweddarau yn dilyn gwaith pellach, ac asesiad SWOT o'r 4 safle.

Yn dilyn trafod y cryfderau, gwendidau, cyfleoedd a bygythiadau oedd yn perthyn i'r 4 opsiwn ac unrhyw broblemau mawr oedd wedi amlygu eu hunain ers y cyfarfod blaenorol, cytunwyd ar y ffordd ganlynol ymlaen:

Safle 5 - Diystyru oherwydd trafferthion negodi gyda perchnogion tir, tebygolrwydd fydd pris prynu yn rhy uchel, problemau technegol lleoli ysgol ar y safle. Problemau Ecolegol ac o bosib cynllunio oherwydd fod tai ar ffin y safle. Mynediad ar gyfer traffig ddim yn ddelfrydol.

Safle 10 + 8 Diystyru oherwydd trafferthion mynediad i'r safle yn y cyfnod adeiladu ac yn dilyn agor ysgol newydd. Cyfamod ar dir safle 8 sef cae "Golff Bach" (defnydd hamdden yn unig), trafferthion cynnal addysg yn ystod gwaith datblygu safle, effaith newid man gwyrdd a llwybr poblogaidd ar y gymuned. Trafferthion ymarferol o wneud y gwaith cludo nwyddau a wast dymchwel hen adeilad ayyb.

Safle 11 Safle i weld yn addas a mewn lleoliad da ond angen gwaith pellach i gadarnhau ei addasrwydd,

Ar ôl llawer o waith ymchwil oedd wedi dod i'r amlwg fod camglwm siapanedd yn tyfu ar y safle a buasai'n mewn ardal allweddol ble buasai angen creu pont fechan a mynediad diogel i'r safle. Oedd hefyd pryder am nodweddion archeolegol gall fod ar y safle ac hefyd oedd ardal adeiladu yn cael ei gyfyngu gan pibell nwy oedd yn rhedeg drwy'r safle. Oedd maint y safle ychydig yn fach ac y buasai prynu mwy o dir or cael cyfagos. Oedd mynediad preifat ac hefyd cyflenwad dŵr preifat yn croesi'r safle ac yn cyfyngu ble oedd lleoliad y maes parcio ar adeilad yn eistedd.

Safle 1 Safle yn addas ar gyfer adeiladu ysgol.

Penderfynwyd barhau i edrych ar **safle 11 & 1** mewn fwy o fanylder cyn gwneud y penderfyniad terfynol.

Cytuno safle ffafredig.

Yn dilyn gwaith ychwanegol, cynhaliwyd cyfarfod nesaf o'r Panel ar 24 Mehefin 2020 i drafod y ddau safle ymhellach er mwyn cytuno safle ffafredig. Aethpwyd drwy'r hyn oedd wedi ei wneud â'r materion/risgiau oedd wedi eu darganfod.

Materion	Safle 1	Safle 11
Maint	Digon mawr	Digon mawr
Ecolegol	Dim problemau o bwys	Materion sy'n creu risg mawr i'r prosiect
Archeolegol	Dim problemau o bwys	Materion ellir fod yn risg i'r prosiect
Technegol	Dim problemau o bwys	Materion sy'n creu risg mawr i'r prosiect
Traffig	Dim problemau o bwys	Materion ellir fod yn risg i'r prosiect
Costau	O fewn y gyllideb	Dros y gyllideb
Amserlen	Dim problemau o bwys	Materion sy'n creu risg mawr i'r prosiect
Cynllunio	Dim materion wedi eu amlygu	Dim materion wedi eu amlygu
Archwiliad tir	Dim problemau o bwys	Heb ei gwblhau

Safle 11

Fel y gwelir o'r tabl uchod roedd nifer o faterion ynghlwm â'r safle yma oedd yn creu risgiau i'r prosiect. Cytunwyd felly i ddiystyru y safle hwn fel opsiwn.

Safle 1

Yn dilyn gwaith pellach ar y safle yma, gan gynnwys archwiliadau ecolegol ac archeolegol ni ddarganfuwyd unrhyw broblem technegol, archeolegol nac ecolegol fydda'n golygu problemau o bwys

wrth ddatblygu'r safle. Yr unig bwynt i'w nodi oedd yr angen i warchod y coed a chael gwared o blanhigyn o un man o'r safle.

Oherwydd yr hyn nodiwyd am y ddau safle roedd pawb ar y Panel yn gytûn mae hwn oedd y safle mwyaf addas ar gyfer lleoli'r ysgol newydd.

Mi fydd ystyriaeth yn cael ei roi i sicrhau diogelwch pawb i gyrraedd yr ysgol yn ystod y broses gynllunio. Dyma enghreifftiau o'r hyn fydd yn digwydd:

- Bydd newid i gyflymder ganiateir ar y prif ffordd gyda terfyn cyflymder 30mya yr A497 i symud i'r ochr gorllewinol o'r safle a pharth 20mya wrth fynedfa'r ysgol.
- Bydd lôn troi i'r dde ar yr A497 mewn i'r ysgol ag ynys yn y ffordd.
- Bydd goleuadau stryd i ymestyn ar hyd blaen y safle o ymyl y dref.

Tir ac adeiladau

Gan nad ydi'r safle ar gyfer yr ysgol newydd ym mherchnogaeth y Cyngor bydd angen prynu'r tir. Mae Adran Stadau y Cyngor wedi bod mewn trafodaethau gyda pherchennog y tir ac wedi cytuno ar opsiwn i brynu.

Fydd yn llawer mwy diogel adeiladu ar safle 1 oherwydd nid oes plant ar y safle ac nid yw o fewn ardal preswyl.

Ni fydd angen y safle presennol ar gyfer defnydd addysg yn dilyn symud yr ysgol a bydd y Cyngor yn ystyried ei ddefnydd i'r dyfodol.

